

Behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett skatteutskottet och övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2002/03:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Med anledning härav har skatteutskottet särskilt granskat de ärenden som avser riksdagsskrivelser som skatteutskottet medverkat till och som inte slutbehandlats den 31 december 2002 samt ytterligare ett ärende som avslutats under tiden den 1 januari 2002 –31 december 2002. Utskottet får anföra följande.

Regeringens skrivelse

Yrkesfiskares konkurrenssituation i förhållande till andra länder

Ärendet redovisas under punkt 3 under Finansdepartementet (s. 75–76). Med anledning av en rad motioner om yrkesfiskarnas ekonomiska villkor i förhållande till fiskare i konkurrentländer och att såväl Norge som Danmark hade särskilda skatteavdrag för yrkesfiskare gjorde riksdagen – på förslag av skatteutskottet – ett tillkännagivande om att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag som tillgodosåg motionärernas krav på konkurrensneutralitet. I redogörelsen anför regeringen att ett förslag till yrkesfiskaravdrag, som tagits fram inom Regeringskansliet, har anmälts till Europeiska kommissionen och att kompletterande uppgifter har lämnats i juni och december 2002 på kommissionens begäran (rskr. 1996/97:133; bet. 1996/97:SkU13 mom. 11, mot. 1996/97:Fi210 yrkande 11 (c) m.fl., beslut i kammaren den 20 december 1996).

Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning

Ärendet redovisas under punkt 10 under Finansdepartementet (s. 77–78) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör genomföra en komplette-

rande utredning för att belysa effekterna för rörligheten på arbetsmarknaden och för boende och arbetande i glesbygd vid ett slopande av gränsen för avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning. Enligt regeringens redogörelse bereds ärendet för närvarande – liksom förra året – tillsammans med förslagen i utredningsbetänkandet *Förmåner och ökade levnadskostnader* (SOU 1999:94, det står felaktigt 97 i redogörelsen) med inriktning på att ett ställningstagande i frågan skall kunna redovisas under innevarande år (rskr. 1999/2000:143; bet. 1999/2000:SkU13 mom. 8, mot. 1999/2000:Sk748 (v), beslut i kammaren den 15 mars 2000).

Reglerna i skattebetalningslagen om betalningsansvar för företrädare för juridiska personer

Ärendet redovisas under punkt 12 under Finansdepartementet (s. 78) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör utföra en analys och eventuellt lägga fram förslag om en omformulering av de nya bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483) om betalningsansvar för företrädare för juridiska personer, om dessa nya bestämmelser inneburit en skärpning i förhållande till vad som gällde tidigare. Enligt regeringens redogörelse behandlas frågan av en utredning som den 31 januari 2002 överlämnat sitt slutbetänkande *Företrädaransvar* (SOU 2002:8). Betänkandet har remissbehandlats och ärendet är under beredning. Regeringen avser enligt redogörelsen att överlämna en proposition till riksdagen senast den 28 maj 2003 (rskr. 1999/2000:248; bet. 1999/2000:SkU24, beslut i kammaren den 7 juni 2000).

Den 16 april 2003 överlämnade regeringen en remiss, *Företrädaransvar*, till Lagrådet. I lagrådsremissen behandlas den nu aktuella frågan.

Skadlig skattekonkurrens i Europeiska unionen

Ärendet redovisas under punkt 14 under Finansdepartementet (s. 79) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör arbeta för att tillämpningsområdet för EU:s uppförandekod för företagsbeskattning skall utvidgas till att omfatta även skadlig skattekonkurrens som avser löntagare och att frågan skall behandlas i samband med en översyn av uppförandekoden. Enligt redogörelsen har den planerade översynen av EU:s uppförandekod för företagsbeskattning ännu inte kommit till stånd eftersom det pågående arbetet med skattepaketet – i vilket koden ingår – inte har avslutats. Skrivelsen har därför inte kunnat slutbehandlas (rskr. 2000/01:70; bet. 2000/01:SkU6 mom. 3, prop. 2000/01:12, mot. 2000/01:Sk8 yrkande 3 (mp), beslut i kammaren den 5 december 2000).

Enligt vad utskottet erfarit skulle frågan kunna tas upp i samband med en översyn under hösten 2003, under förutsättning att en överenskommelse nås om skattepaketet senare i vår eller sommar.

Bilförmån

Ärendet redovisas under punkt 18 under Finansdepartementet (s. 80) och avser ett tillkännagivande om en översyn av förmånsbeskattningen av installations- och distributionsbilar som används privat i ringa omfattning. Enligt redogörelsen har Riksskatteverket den 27 mars 2002 till Finansdepartementet överlämnat en redovisning av ett uppdrag att se över reglerna om bilförmån och deras tillämpning. Frågan bereds med inriktning på att regeringen skall kunna redovisa ett ställningstagande i frågan under innevarande år (rskr. 2000/01:166; bet. 2000/01:SkU14 mom. 12, mot. 2000/01:Sk729 yrkande 1 (c, m, kd, fp) m.fl., beslut i kammaren den 21 mars 2001).

Den 16 april 2003 överlämnade regeringen en lagrådsremiss, *Beskattning av vissa förmåner*, till Lagrådet. I lagrådsremissen behandlas bl.a. riksdagens tillkännagivande om förmånsbeskattning av bilar avsedda för installation och distribution.

Skogskonto och lantmäterikostnader

Ärendet redovisas under punkt 32 under Finansdepartementet (s. 84) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör se över frågan om att införa en möjlighet för skogsägare att sätta in ersättning enligt naturvårdsavtal på skogskonto. En översyn bör också ske av den skattemässiga behandlingen av lantmäterikostnader. Regeringen har nyligen lagt fram proposition 2002/03:79 *Direktavdrag för lantmäteriförrättningsutgifter vid omarrondering*, vari bägge frågorna behandlas (rskr. 2001/02:177; bet. 2001/02:SkU15 mom. 18 och 22, mot. 2001/02:Sk330 (v) respektive 2001/02:Sk217 (c) och 2001/02:Sk462 (v), beslut i kammaren den 13 mars 2002).

Skyddade identiteter i folkbokföringen

Ärendet redovisas under punkt 58 under Justitiedepartementet (s. 64) och avser ett tillkännagivande om att frågan om hur man i folkbokföringen praktiskt bör hantera skyddade personuppgifter i folkbokföringen som medgivits för hotade, förföljda och trakasserade personer för att förhindra att uppgifterna läcker ut skyndsamt bör belysas. Frågan behandlas i Personsäkerhetsutredningens delbetänkande *Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer* (SOU 2002:71). Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande (rskr. 2001/02:200; bet. 2001/02:SkU19 mom. 20, mot. 2001/02:Ju396 yrkande 2 (m) och 2000/01:K269 (v), beslut i kammaren den 10 april 2002).

Reklamskatten

Ärendet redovisas under punkt 38 under Finansdepartementet (s. 85) och avser ett tillkännagivande om att frågan om en avveckling av reklamskatten bör prioriteras i kommande budgetberedning, dock med beaktande av de budgetpolitiska målen. Enligt redogörelsen har frågan prioriterats i budgetberedningen men utan att förutsättningar för finansiering av ett avskaffande

av reklamskatten för närvarande bedömts föreligga (rskr. 2001/02:201; bet. 2001/02:SkU20, 18 motioner av (s), (m), (v), (kd), (c), (fp) och (mp), beslut i kammaren den 10 april 2002).

Reglerna kring den skattemässiga behandlingen av utgifter i samband med sponsring

Ärendet redovisas under punkt 39 under Finansdepartementet (s. 85–86) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör pröva om inkomstskattelagens regler har en alltigenom ändamålsenlig utformning när det gäller avdrag för utgifter i samband med sponsring och om reglerna behöver göras tydligare för att det skall vara lättare att i förväg bedöma den skattemässiga behandlingen av en sponsring. Enligt redogörelsen är en promemoria som behandlar frågan under utarbetande. Inriktningen är att regeringen skall kunna redovisa ett ställningstagande i frågan under innevarande år (rskr. 2001/02:202; bet. 2001/02:SkU21, 7 motioner av (m), (kd), (fp) och (mp), beslut i kammaren den 10 april 2002).

De s.k. 3:12-reglerna och reglerna om andelsbyten

Ärendet redovisas under punkt 42 under Finansdepartementet (s. 86) och avser ett tillkännagivande angående de ägare till fåmansföretag som hade drabbats av skatteproblem i samband med att deras företag hade blivit uppköpta av marknadsnoterade företag inom främst IT-sektorn och företagsköpet betalats med andelar i det köpande företaget i kombination med ett avtal som hindrade säljaren från att avyttra de mottagna andelarna. Tillkännagivandet gick ut på att regeringen senast under augusti 2002 skulle återkomma till riksdagen med ett förslag till en retroaktivt verkande lagändring som eliminerade de effekter som uppstod i förlustsituationer till följd av att ett tjänstebelopp skulle tas upp till beskattning av den som genom ett sådant uppskovsgrundande andelsbyte hade avyttrat kvalificerade andelar i fåmansföretag (rskr. 2001/02:245; bet. 2001/02:SkU29, beslut i kammaren den 16 maj 2002).

Den 7 november 2002 beslutade regeringen proposition *Utvidgning av reglerna om framskjuten beskattning vid vissa andelsbyten* (prop. 2002/03:15) med vissa lagförslag med begärd inriktning. Därmed ansågs skrivelsen slutbehandlad. Propositionen bifölls i allt väsentligt av riksdagen och lagförslagen antogs.

Motionerna

Med anledning av regeringens skrivelse har två motioner väckts. I motion K6 av Gunnar Hökmark m.fl. (m) krävs ett tillkännagivande om att regeringen på ett bättre sätt bör uppfylla riksdagens mål, i synnerhet när det rör sig om enkel lagstiftning eller saken bara gäller tillsättande av en utredning. I motion K7 av

Helena Bargholz m.fl. (fp) begärs ett uttalande om att införa ”skärpta rutiner gällande verkställandet av riksdagens beslut” eftersom regeringen har dröjt med att åtgärda många äldre riksdagsskrivelser (yrkande 1). I motionen begärs också ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt skall meddela riksdagen om den på grund av särskilda skäl inte kan följa ett riksdagsbeslut och noggrant redovisa skälen härför. Motionärerna anför den nyss redovisade andelsbytesfrågan som ett exempel på hur det enligt deras mening *inte* bör gå till (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Vad först gäller frågan om *ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning* har utskottet i sina yttranden till konstitutionsutskottet rörande regeringens motsvarande redogörelser såväl 2001 som 2002 påpekat att beredningen av detta ärende dragit ut väl långt på tiden och förutsatt att regeringen skyndar på beredningen och redovisar resultat. Utskottet har nu erfarit att beredningen är inriktad på att överlämna en redovisning till riksdagen i anslutning till budgetpropositionen för 2004. Utskottet låter sig härmed nöja men förutsätter att det inte blir något ytterligare dröjsmål.

Vad härefter gäller frågan om *de s.k. 3.12-reglerna och reglerna om andelsbyten* konstaterar utskottet att den berörda propositionen (prop. 2002:15) inkom till riksdagen först drygt två månader efter den tidpunkt riksdagen bestämt i sitt beslut den 16 maj 2002, vilket byggde på ett enhälligt betänkande av skatteutskottet, vars formuleringar efter omsorgsfull prövning godkännts av alla sju partierna inom utskottet. Tillkännagivandet i betänkande 2001/02:SkU29 var tydligt och innebar att regeringen senast under augusti 2002 skulle återkomma till riksdagen med ett förslag till en retroaktivt verkande lagändring som eliminerade de effekter som uppstod i förlustsituationer till följd av att ett tjänstebelopp skulle tas upp till beskattning av den som genom ett uppskovsgrundande andelsbyte hade avyttrat s.k. kvalificerade andelar i fåmansföretag. Utskottets initiativ klargjorde att de som gjort andelsbyten med kvalificerade andelar för vilka uppskov hade beviljats eller hade kunnat beviljas fr.o.m. att nya omstruktureringsregler infördes den 1 januari 1999 inte skulle tjänstebeskattas till den del en vid andelsbyte mottagen andel avyttras med förlust, dvs. till ett värde understigande omkostnadsbeloppet. Den innebörd regeringen läser ut av tillkännagivandet i den ovan berörda proposition 2002/03:15, som avlämnades i november 2002, är helt korrekt.

Av betänkandet framgår vidare att utskottets förslag anknöt direkt till ett analysarbete som pågick i Finansdepartementet och som redan hade lett fram till en promemoria den 12 april 2002 om de s.k. 3:12-reglerna och reglerna om andelsbyten. I promemorian hade redovisats fyra olika tänkbara modeller som skulle kunna läggas till grund för en ändring av regelsystemet för att komma till rätta med det förhållandet att en fåmansföretagare som avyttrat kvalificerade andelar skulle ta upp i princip hälften av ett uppskovsbelopp

från ett tidigare andelsbyte som en tjänsteinkomst utan möjlighet att kunna kvitta en förlust som uppkommit genom en värdenedgång på de mottagna andelarna mot tjänsteinkomsten. I promemorian tillhandahölls inte någon teknisk lösning för en retroaktiv tillämpning och den offentlighättsliga kostnaden vid en retroaktivt verkande ändring angavs bli beroende av hur olika gränsdragningsproblem hanterades. Av promemorian framgick att tjänstedelen i uppskovsbeloppen från åren 1999 och 2000 uppgick till sammanlagt ca 979 miljoner kronor. Utskottet lämnade i sitt betänkande öppet hur frågan skulle lösas rent tekniskt och hur finansieringen av det kommande förslaget skulle ske. Utskottets betänkande innehåller således ingen kostnadsberäkning, men på grundval av de nyss redovisade beloppsuppgifterna i Finansdepartementets promemoria, som utskottet hade tillgång till, måste det antas att beräkningen höll sig kring några hundra miljoner kronor.

Som framgår av betänkandet hade utskottet tagit vissa underhandskontakter för att kontrollera att en begäran av riksdagen om en proposition senast under augusti 2002 var realistisk. Bland annat hade utskottet under hand erfarit att en lagrådsgranskning skulle kunna påbörjas under senare hälften av augusti. Vidare kunde konstateras att det grundläggande analys- och kartläggningsarbetet redan hade gjorts och fanns redovisat i Finansdepartementets ovan nämnda promemoria, som även innehöll nödvändigt statistiskt underlag. Remissbehandlingen av den promemorian skulle vara avslutad den 15 juni 2002.

När utskottet föreslår ett tillkännagivande om att regeringen skall företa en åtgärd anger utskottet normalt inte någon viss precis tidpunkt eller något visst datum för när åtgärden skall vara genomförd, eftersom svårigheterna i samband med genomförandet ofta inte låter sig överblicka i förväg. Som angivits ovan var förhållandena i detta ärende dock speciella och det hade varit värdefullt om regeringen, när en proposition under augusti månad uteblev, hade lämnat besked åtminstone i budgetpropositionen för 2003 om hur regeringen avsåg att hantera frågan. Utskottet kan ha förståelse för att just detta lagstiftningsprojekt visade sig vara osedvanligt komplicerat, både rättsligt, tekniskt och kostnadsberäkningsmässigt, men frånvaron av besked i budgetpropositionen – medan andra planerade lagstiftningsprojekt på skatteområdet på sedvanligt sätt redovisades – skapade, i kombination med en del andra utspel i medierna av finansministern och statssekreteraren i Finansdepartementet om den aktuella frågan, under någon tid osäkerhet om regeringens avsikter, inte bara i riksdagen utan även ute i landet och i synnerhet bland de berörda skattskyldiga. Detta i sin tur ledde bl.a. till att enskilda riksdagsledamöter i såväl finansutskottet som skatteutskottet aviserade förslag om initiativ på detta område, eftersom osäkerhet förelåg om regeringen skulle lägga en proposition eller ej. En sådan osäkerhet hade enligt utskottets mening kunnat undvikas om regeringen hade lagt fram, om än inte en exakt kostnadsberäkning, så åtminstone en avsiktsförklaring i budgetpropositionen, som enligt de budgetprinciper som gäller skall vara fullständig även i fråga om uppgifter om planerad skattelagstiftning.

Avslutningsvis noterar utskottet att proposition 2002/03:15, som inkom till riksdagen i november 2002, motsvarade riksdagens önskemål om ny lagstiftning på det aktuella området. Lagstiftningsärendet kunde därefter behandlas i riksdagen på normalt sätt under hösten 2002, och de nya lagbestämmelserna sätts i kraft den 1 januari 2003. Dröjsmålet med propositionens avlämnande kom därigenom att inte fördröja ikraftträdandet.

Med det anförda anser sig utskottet ha besvarat motion K7 yrkande 2 såvitt yrkandet berör skatteutskottets område. Regeringens skrivelse i övrigt och övriga motionsyrkanden i ärendet föranleder ingen vidare kommentar av skatteutskottet.

Stockholm den 29 april 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund (fp), Lennart Hedquist (m), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Per-Olof Svensson (s), Anne-Marie Pålsson (m), Lennart Axelsson (s), Gunnar Andrén (fp), Inger Nordlander (s), Ulf Sjösten (m), Catharina Bråkenhielm (s), Fredrik Olovsson (s), Lars Gustafsson (kd), Britta Rådström (s) och Marianne Samuelsson (mp).

Innehållsförteckning

Regeringens skrivelse.....	1
Yrkesfiskares konkurrenssituation i förhållande till andra länder	1
Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning.....	1
Reglerna i skattebetalningslagen om betalningsansvar för företrädare för juridiska personer	2
Skadlig skattekonkurrens i Europeiska unionen	2
Bilförmån.....	3
Skogskonto och lantmäterikostnader	3
Skyddade identiteter i folkbokföringen	3
Reklamskatten	3
Reglerna kring den skattemässiga behandlingen av utgifter i samband med sponsring.....	4
De s.k. 3:12-reglerna och reglerna om andelsbyten.....	4
Motionerna	4
Utskottets ställningstagande	5